

Wprowadzenie

Obecność w sądzie może być stresująca dla wielu osób poszkodowanych i świadków. Jeśli muszą Państwo zeznawać w procesie karnym, mamy nadzieję, że ta broszura pomoże Wam zrozumieć, co dzieje się w sądzie.

Broszura ta próbuje odpowiedzieć na najczęściej zadawane nam pytania. Nie omawia ona każdej możliwej sytuacji i nie zawiera porad prawnych. Jeśli potrzebna Państwu porada prawna, należy porozmawiać z radcą prawnym.

Posiadamy również broszurę pt. „Rola Dyrektora Urzędu Oskarżyciela Publicznego”, która przystępnym językiem wyjaśnia, czym zajmuje się Biuro Dyrektora Urzędu Oskarżyciela Publicznego (DPP). Bardziej szczegółowy opis pracy Biura znajdą Państwo w „Wytycznych dla oskarżycieli”.

Egzemplarze tych publikacji można uzyskać w naszym Biurze (szczegóły na stronie 26) albo przeczytać na naszej stronie internetowej pod adresem **www.dppireland.ie**. Zainteresować Państwa może również specjalna sekcja tej strony skierowana do poszkodowanych i świadków.

UWAGA

Wydrukowane kopie niniejszej broszury dostępne są w języku angielskim i irlandzkim w naszym Biurze. Dane kontaktowe Biura znaleźć można na str. 26.

Równocześnie, z naszej strony internetowej **www.dppireland.ie** pobrać można wersje broszury w następujących językach:

- angielski
- arabski
- chiński (mandaryński)
- francuski
- hiszpański
- irlandzki
- litewski
- łotewski
- polski
- portugalski (brazylijski)
- rosyjski
- rumuński

Spis treści

Informacje podstawowe

1. Czym zajmuje się Dyrektor Urzędu Oskarżyciela Publicznego (DPP)? 8
2. Czym zajmuje się Główny Prokurator Oskarżający? 8
3. Co dzieje się po tym, gdy ktoś zgłosi popełnienie przestępstwa? 8
4. Czy istnieją różne rodzaje przestępstw kryminalnych? 9
5. Jakie sądy zajmują się przestępstwami? 10
6. Czy mogę zgłosić skargę do Biura DPP? 11

Występowanie w charakterze świadka

7. Kto może być świadkiem w sprawie karnej? 11
8. Jeśli jestem świadkiem, w jaki sposób zostanę wezwany do składania zeznań? 12
9. Co dzieje się po tym, jak Gardaí przedstawią zarzuty oskarżonemu? 12
10. Jeśli jestem świadkiem albo ofiarą, czy mogę zobaczyć księgę dowodową? 12
11. Czy wyrok w sprawie zapada na podstawie księgi dowodowej? 13
12. Co to jest zeznanie pod przysięgą? 13

Sprawa w sądzie

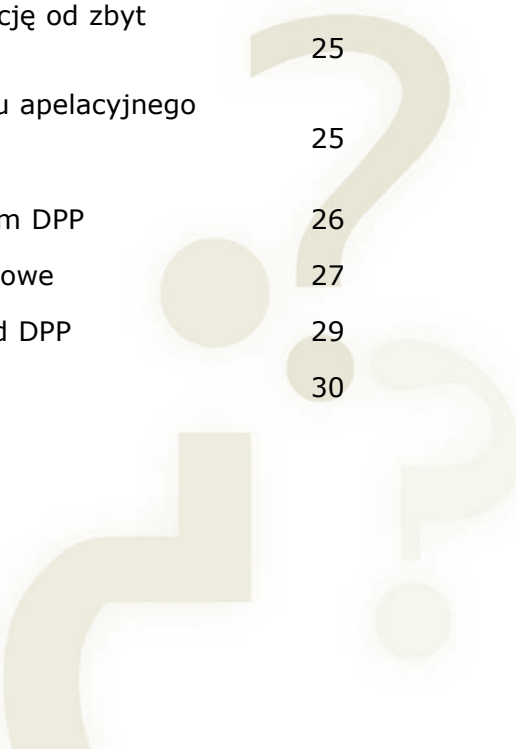
13.	Co dzieje się, gdy rozpoczyna się rozprawa w sądzie?	13
14.	Czy są jakieś powody, dla których proces mógłby się nie odbyć?	16
15.	Co to jest rewizja sprawy?	16

Pomoc dla świadków i ofiar

16.	Jaką pomoc mogę uzyskać, jeśli muszę złożyć zeznania jako ofiara przestępstwa?	17
17.	Jaką pomoc mogę uzyskać, jeśli chodzi o koszty przybycia do sądu w celu złożenia zeznań?	17
18.	Jeśli składam zeznania jako ofiara, czy spotkam się z zespołem oskarżającym przed procesem?	18
19.	Co dzieje się na spotkaniu przedprocesowym?	18
20.	Jeśli jestem ofiarą przestępstwa, czy mogę zobaczyć pisemny zapis przebiegu procesu?	19
21.	Co się dzieje, jeśli nie chcę być na sali rozpraw razem z oskarżonym, kiedy składam zeznania?	19
22.	Którzy świadkowie mogą skorzystać z videolinku (wideokonferencji)?	19
23.	Jeśli jestem ofiarą przestępstwa, czy mogę wynająć prawnika, by reprezentował mnie w sądzie?	20
24.	Czy kiedy składam zeznania, moje nazwisko zostanie ujawnione publicznie?	21

25.	Czy nazwisko osoby oskarżonej zostanie ujawnione publicznie?	21
26.	Jeśli jestem ofiarą przestępstwa, w jaki sposób sędzia i ława przysięgłych dowiedzą się o tym jaki wpływ wywarło na mnie to przestępstwo?	22
27.	Jeśli jestem ofiarą, czy mam prawo do otrzymania odszkodowania?	23

Apelacja od wyroku w sprawie karnej

28.	Czy oskarżony może apelować od wyroku wydanego przez sędziego?	23
29.	Czy DPP może apelować od wyroku?	24
30.	Kto może prosić DPP o apelację od zbyt łagodnego wyroku?	25
31.	W jaki sposób sędziowie sądu apelacyjnego dokonują rewizji wyroku?	25
•	Jak skontaktować się z biurem DPP	26
•	Inne przydatne dane kontaktowe	27
•	Jak zorganizowany jest Urząd DPP	29
•	Indeks	30
-

Informacje podstawowe

1. Czym zajmuje się Dyrektor Urzędu Oskarżyciela Publicznego (DPP)?

DPP decyduje, czy oskarżyć daną osobę o popełnienie przestępstwa i wnieść sprawę do sądu – czyli czy wnieść oskarżenie przeciwko tej osobie. DPP decyduje również o tym, jakie powinny być zarzuty. Kiedy dochodzenie sądowe się rozpocznie, Urząd DPP jest odpowiedzialny za sprawę oskarżenia.

2. Czym zajmuje się Główny Prokurator Oskarżający?

Główny Prokurator Oskarżający występuje jako radca prawny w imieniu DPP i jest przełożonym Wydziału Prokuratorskiego Urzędu DPP. Pracownicy Wydziału Prokuratorskiego reprezentują DPP we wszystkich sądach w Dublinie. Lokalni Prokuratorzy Państwowi reprezentują DPP w sądach poza Dublinem.

3. Co dzieje się po tym, gdy ktoś zgłosi popełnienie przestępstwa?

Kiedy ktoś zgłosi popełnienie przestępstwa, mają miejsce następujące etapy:

- Gardaí (policjanci) przyjmują od osoby poszkodowanej lub od osoby, która zgłosiła popełnienie przestępstwa oświadczenie świadka. Jest to pisemny zapis doniesienia.
- Gardaí prowadzą śledztwo w sprawie tego przestępstwa.

- W zależności od tego, co odkryją, Gardaí mogą aresztować osobę, którą podejrzewają o popełnienie przestępstwa („podejrzanego”).
- Gardaí lub DPP decydują o tym, czy wnieść oskarżenie, czy też nie. W poważnych przypadkach, Gardaí przesyłają akta sprawy do DPP, który podejmuje decyzję. Jeśli chodzi o przestępstwa mniej poważne, decyzję podejmują Gardaí, jednak wciąż wnoszą oni sprawę do sądu w imieniu DPP, który ma prawo powiedzieć Gardaí jak mają postępować w danej sprawie.
- Następnie Gardaí przedstawiają zarzuty osobie, którą podejrzewają o popełnienie przestępstwa.
- Gardaí prowadzą podejrzanego do sędziego Sądu Rejonowego. Od tego momentu, podejrzany jest znany jako „oskarżony”.
- Sędzia decyduje, czy oskarżony powinien być zatrzymany w więzieniu (areszcie) do czasu rozprawy, czy też powinien być zwolniony za kaucją.
- Ustala się datę rozprawy.
- Rozpoczyna się rozprawa w sądzie.

4. Czy istnieją różne rodzaje przestępstw kryminalnych?

Istnieją dwa rodzaje przestępstw kryminalnych – występki i przestępstwa podlegające oskarżeniu publicznemu.

Występki

- są przestępstwami mniej poważnymi;

- są rozpatrywane przez sędziego, bez ławy przysięgłych, w Sądzie Rejonowym;
- są zagrożone karą pozbawienia wolności maksymalnie do 12 miesięcy za jedno przestępstwo (ale w niektórych przypadkach, za więcej niż jedno przestępstwo sędzia może nałożyć maksymalną karę 2 lat więzienia).

Przestępstwa podlegające oskarżeniu publicznemu

- są przestępstwami bardziej poważnymi;
- są rozpatrywane przez sędziego i ławę przysięgłych w Sądzie Okręgowym albo w Głównym Sądzie Karnym;
- wiążą się z bardziej poważnymi karami, łącznie z dożywotnią karą pozbawienia wolności za niektóre przestępstwa;
- czasami mogą być rozpatrywane w Specjalnym Sądzie Karnym, przez trzech sędziów, bez ławy przysięgłych.

5. Jakie sądy zajmują się przestępstwami?

Istnieją cztery rodzaje sądów – Sąd Rejonowy, Sąd Okręgowy, Główny Sąd Karny oraz Specjalny Sąd Karny.

Sąd Rejonowy

Jest pierwszym sądem, do którego Gardaí zabierają oskarżonego. W Sądzie Rejonowym, sędzia:

- słucha szczegółów na temat zarzutów wniesionych przeciwko oskarżonemu;
- stwierdza, czy sprawa jest gotowa do procesu sądowego; a także

- przewodniczy procesom w mniej poważnych sprawach (występkach), bez ławy przysięgłych.

Oskarżony może przyznać albo nie przyznać się do winy. Jeśli w Sądzie Rejonowym oskarżony oświadczy, że jest niewinny, oskarżenie powoła świadków do złożenia zeznań, by próbować udowodnić, że oskarżony jest winny.

Sąd Okręgowy i Główny Sąd Karny

W sądach tych odbywają się procesy, które dotyczą poważniejszych przestępstw niż te w Sądzie Rejonowym. W tych sądach sędziemu towarzyszy ława przysięgłych. Rada przysięgłych musi zdecydować, czy oskarżony jest winny, czy niewinny.

Specjalny Sąd Karny

Ten sąd jest podobny do Sądu Okręgowego i Głównego Sądu Karnego, z tą różnicą, że:

- nie ma w nim ławy przysięgłych;
- każdej sprawy wysłuchuje trzech sędziów.

6. Czy mogę złożyć skargę do Biura DPP?

Tak. Jeśli pragną Państwo złożyć skargę w sprawie funkcjonowania DPP, mogą się Państwo z nami skontaktować w naszym biurze (dane kontaktowe na stronie 26).

Występowanie w charakterze świadka

7. Kto może być świadkiem w sprawie karnej?

Oskarżenie albo obrona – czyli ci, którzy bronią oskarżonego - mogą wezwać każdego, kto posiada informacje na temat przestępstwa, by był świadkiem w procesie.

8. Jeśli jestem świadkiem, w jaki sposób zostanę wezwany do składania zeznań?

Od Gardaí otrzymają Państwo wezwanie do sądu w charakterze świadka. Wezwanie do sądu w charakterze świadka jest nakazem z sądu wzywającym Państwa do złożenia zeznań w danym czasie i miejscu.

9. Co dzieje się po tym, jak Gardaí przedstawią zarzuty oskarżonemu?

W poważniejszych sprawach, po tym jak Gardaí przedstawią oskarżonemu zarzuty, oskarżenie spisze wszystkie zeznania przeciwko oskarżonemu. Dokument zawierający te zeznania nazywa się Księgą Dowodową i jest ważną częścią sprawy.

Księga Dowodowa:

- zawiera zeznania świadków, w tym również osoby poszkodowanej;
- zawiera inne dokumenty oraz listę dowodów fizycznych, takich jak zdjęcia czy broń, które pojawią się w sądzie.

Kiedy oskarżenie zgromadzi wszystkie dowody potrzebne do procesu sądowego, Gardaí przekazują kopię Księgi Dowodowej oskarżonemu. Następnie, ustala się datę rozprawy.

10. Jeśli jestem świadkiem albo ofiarą, czy mogę zobaczyć Księgę Dowodową?

Nie. Mogą Państwo zobaczyć kopię swojego zeznania, ale nie całą Księgę Dowodową.

11. Czy wyrok w sprawie zapada na podstawie księgi dowodowej?

Nie. Sąd i ława przysięgłych decydują w sprawie sądowej na podstawie tego, co słyszą w zeznaniach w czasie procesu, nie na podstawie tego, co zawiera księga dowodowa.

12. Co to jest zeznanie pod przysięgą?

Zeznanie pod przysięgą jest zeznaniem świadka złożonym pod przysięgą (prawnie wiążącą obietnicą mówienia prawdy złożoną przez świadka). Zarówno oskarżenie, jak i obrona przed procesem mogą poprosić sędziego o pozwolenie im na przyjęcie zeznań pod przysięgą. Jeśli sędzia się zgodzi, prokurator albo adwokat będą zadawali Państwu pytania na sali rozpraw pod przysięgą. Druga strona może również zadawać Państwu pytania.

Odpowiedzi Państwa zostaną zapisane. Kiedy skończą Państwo składanie zeznań pod przysięgą, sekretarz sądu je Państwu przeczyta. Jeśli są poprawne, składacie Państwo podpis.

Sprawa w sądzie

13. Co dzieje się, gdy rozpoczyna się rozprawa w sądzie?

Jeśli sprawa jest rozpatrywana przez ławę przysięgłych, prokurator pracujący dla DPP przedstawi sprawę oskarżenia. Obecny będzie również radca prawny pracujący dla DPP. Zespół oskarżenia reprezentuje wszystkich Irlandczyków, a nie pojedynczą osobę. Dlatego też, nawet jeśli Państwo mogą być ofiarą przestępstwa, DPP nie będzie Państwa reprezentował indywidualnie.

Prokurator rozpocznie od wyjaśnienia ławie przysięgłych, czego ta sprawa dotyczy. Następnie będzie pojedynczo powoływał świadków. Kiedy prokurator powoła Państwa na świadka, prawo wymaga by mówić prawdę.

Główne elementy rozprawy sądowej są następujące:

Członkowie ławy przysięgłych

Nie powinni Państwo znać nikogo z ławy przysięgłych. Jeśli tak jednak jest, powinni Państwo o tym powiedzieć prokuratorowi oskarżającemu albo radcy prawnemu. Sędzia nie pozwoli, by w ławie przysięgłych zasiadał ktoś, kto zna ofiarę albo oskarżonego albo ma jakieś powiązania ze sprawą.

Składanie zeznań

Prokurator oskarżający będzie zadawał pytania, by uzyskać Państwa zeznania. Kiedy oskarżenie skończy zadawanie pytań, obrona może zadawać Państwu pytania. Nazywa się to zadawaniem pytań stronie przeciwnej.

Rozpoczynanie obrony

Kiedy oskarżenie skończy zadawanie pytań wszystkim swoim świadkom, zespół obrończy rozpocznie dowodzenie swoich racji.

Mają oni wybór, jeśli chodzi o sposób postępowania:

- Mogą powołać świadków popierających obronę. Jeśli tak uczynią, oskarżenie może zadawać pytania świadkom obrony.
- Mogą wezwać oskarżonego do złożenia wyjaśnień. Jeśli tak uczynią, oskarżenie może zadawać pytania oskarżonemu.
- Mogą po prostu dowodzić, że oskarżenie nie udowodniło swoich racji. Jest to możliwe dlatego,

że w świetle prawa oskarżenie musi dowieść, że oskarżony jest winny, ale oskarżony nie musi dowieść swojej niewinności. Ława przysięgłych nie może założyć, że oskarżony, który nie składa wyjaśnień jest winny.

Ustalanie werdyktu

Kiedy oskarżenie i obrona skończą przepytывanie świadków:

- Na zmianę przekonują do swoich racji ławę przysięgłych.
- Sędzia podsumowuje dowody, wyjaśnia prawo ławie przysięgłych i mówi im, co rozważyć, by podjąć ostateczną decyzję, czyli uzgodnić werdykt.
- Ława przysięgłych idzie następnie do pomieszczenia dla ławy przysięgłych, aby ustalić werdykt.

Jeśli oskarżony zostanie uznany za „niewinnego”, może odejść wolny. Jeśli ława przysięgłych nie może uzgodnić werdyktu, DPP musi zdecydować, czy powinien mieć miejsce nowy proces. Jeśli ława przysięgłych uzna oskarżonego za winnego, sędzia musi zdecydować jaki powinien być wymiar kary.

Skazanie oskarżonego

Sędzia może nie zrobić zadecydować o wyroku od razu. Zwykle wyznacza późniejszą datę na wydanie wyroku. Ma to dać czas kuratorom sądowym, pracownikom społecznym, lekarzom, psychiatrom albo Gardaí (w zależności od danej sprawy) na przygotowanie raportów.

Raporty te pomagają sędziemu zdecydować o wymiarze kary. W przypadku przestępstw seksualnych albo przestępstw z użyciem przemocy, raporty mogą zawierać Oświadczenie o Wpływie Przystępstwa na Ofiarę.

Oświadczenie to opisuje skutki, jakie dane przestępstwo miało na osobę poszkodowaną.

14. Czy są jakieś powody, dla których proces mógłby się nie odbyć?

Czasami proces nie może się odbyć w wyznaczonym czasie z różnych powodów, na przykład, jeśli:

- ważny świadek jest nieobecny z powodu choroby;
- zespół obrony prawnej nie jest gotowy, by przystąpić do działania;
- sądowa lista procesów jest pełna i nie ma sędziego albo sądu, który mógłby się zająć daną sprawą;
- obrona rozpoczęła rewizję sprawy, by powstrzymać rozwój procesu sądowego.

15. Co to jest rewizja sprawy?

Istnieją różne rodzaje rewizji sprawy. Powszechny jest typ, gdzie oskarżony prosi Wysoki Trybunał o powstrzymanie sądu, w którym odbędzie się rozprawa albo DPP od zorganizowania procesu. Na przykład, oskarżony może poprosić Wysoki Trybunał o zatrzymanie procesu w następujących przypadkach:

- gdy śledztwo albo wniesienie oskarżenia trwają zbyt długo; lub
- gdy proces opóźnia się w stopniu, który nie pozwala na sprawiedliwe rozpatrzenie sprawy.

Jeśli Sądy wyrażą zgodę na wstrzymanie procesu, oskarżony odchodzi wolny. Nawet jeśli rewizja sprawy się nie powiedzie, może wstrzymać proces na dłuższy czas.

Pomoc dla świadków i ofiar

16. Jaką pomoc mogę uzyskać, jeśli muszę złożyć zeznania jako ofiara przestępstwa?

Prokurator oskarżający będzie współpracował z Gardaí, by zadbać o to, żeby zawsze Państwo wiedzieli, co się dzieje w sprawie.

Istnieją również liczne organizacje, które mogą zaoferować pomoc w postaci usługi wsparcia sądowego. To oznacza, że jeśli Państwo sobie tego życzą, wolontariusz będzie towarzyszył Państwu w drodze na proces i pozostanie z Wami w czasie jego trwania. Dzwoniąc pod numer Linii Pomocy dla Ofiar Przestępstw, która świadczy usługi wsparcia telefonicznego dla ofiar przestępstw, mogą Państwo uzyskać dane kontaktowe wsparcia sądowego oraz innych służb oferujących wsparcie dla ofiar. Numer telefonu Linii Pomocy dla Ofiar Przestępstw to: 1850 211 407. Można również wysłać wiadomość tekstową pod numer: 085 133 7711.

17. Jaką pomoc mogę uzyskać, jeśli chodzi o koszty przybycia do sądu w celu złożenia zeznań?

Gardaí są odpowiedzialni za pokrycie wydatków świadków. Są to koszty, które ponieśli Państwo w związku z przybyciem do sądu, by złożyć zeznania. Do takich wydatków mogą należeć koszty wzięcia wolnego w pracy, koszty podróży, posiłków oraz, w niektórych przypadkach, zakwaterowania.

Superintendent Gardy (policjant okręgowy) na obszarze, gdzie sprawa jest sądzona zwróci Państwu poniesione koszty. Garda prowadzący Państwa sprawę może się tym dla Was zająć. Może poprosić Państwa o rachunki za poniesione wydatki.

W niektórych przypadkach jest możliwe otrzymanie zaliczki na wydatki jeszcze przed rozprawą, po to, by mogli Państwo odbyć podróż do sądu.

18. Jeśli składam zeznania jako ofiara, czy spotkam się z zespołem oskarżającym przed procesem?

Ogólnie mówiąc, będą Państwo mogli spotkać się z zespołem oskarżającym na spotkaniu przedprocesowym. Spotkanie przedprocesowe odbywa się w obecności Gardy przeprowadzającego śledztwo, prokuratora oskarżającego i adwokata zajmującego się sprawą. W poważnych sprawach, takich jak przestępstwa seksualne, prokurator oskarżający zaproponuje Państwu zorganizowanie spotkania przed rozprawą.

Jeśli chcą Państwo by doszło do takiego spotkania i jeszcze go Wam nie zaproponowano, należy powiedzieć o tym Gardzie zajmującemu się Waszą sprawą. Garda skontaktuje się z Biurem DPP lub lokalnym radcą prawnym, by zorganizować spotkanie.

19. Co dzieje się na spotkaniu przedprocesowym?

Spotkania przedprocesowe umożliwiają adwokatowi i radcy prawnemu wyjaśnienie Państwu, co dzieje się w sądzie. Jednakże ściśle zasady zabraniają im rozmawiania z Wami o tym, jakie zeznania Państwo złożą. Dzieje się tak po to, żeby nikt nie mógł zarzucić, że powiedziano Wam, co mówić w sądzie.

20. Jeśli jestem ofiarą przestępstwa, czy mogę zobaczyć pisemny zapis przebiegu procesu?

Pisemny zapis procesu nazywa się odpisem protokołu sądowego. Zespoły oskarżający i obrońcy mogą uzyskać odpis protokołu sądowego po zakończonym procesie oraz jeśli będzie apelacja. Jedynie sędzia może orzec, czy mogą Państwo zobaczyć odpis protokołu sądowego.

21. Co się dzieje, jeśli nie chcę być na sali rozpraw razem z oskarżonym, kiedy składam zeznania?

W większości przypadków będą Państwo musieli składać zeznania na sali rozpraw. Jednak w niektórych przypadkach będą Państwo mogli złożyć zeznania przez videolink, który jest systemem łączności telewizyjnej na żywo. Ma to swoje dobre strony:

- złożą Państwo swoje zeznania przed kamerą w innej części budynku sądu, z dala od sali rozpraw.
- Prawnicy mogą Wam zadawać pytania tak, jakby Państwo rzeczywiście siedzieli naprzeciwko nich.
- Na ekranie telewizyjnym w sali rozpraw widać, jak składają Państwo zeznania, jednak Państwo widzą jedynie osobę zadającą Wam pytania, a nie osobę oskarżoną.

22. Którzy świadkowie mogą skorzystać z videolinku (wideo konferencji)?

W przypadku przestępstw seksualnych lub przestępstw z użyciem przemocy, świadkowie poniżej 18 roku życia oraz ci, którzy mają trudności w uczeniu się mogą skorzystać z

videolinku, by złożyć zeznania, o ile sędzia nie zadecyduje, że muszą być na sali rozpraw.

Jeśli korzystają Państwo z wideokonferencji, osoba ze Służb Sądowych pomoże Wam, kiedy będziecie w pomieszczeniu z videolinkiem. Jeśli Państwo chcą, można poprosić o możliwość zobaczenia tego pomieszczenia przed rozprawą, po to, by być z nim obeznanym, kiedy będzie trzeba złożyć zeznania.

W każdym innym przypadku, z videolinku można korzystać tylko za zgodą sądu.

23. Jeśli jestem ofiarą przestępstwa, czy mogę wynająć prawnika, by reprezentował mnie w sądzie?

Nie, chyba że są Państwo ofiarą przestępstwa seksualnego i obrona chce zadawać Wam pytania na temat Państwa życia intymnego. Mogą to zrobić jedynie wtedy, gdy pozwoli im na to sędzia. Jeśli obrona poprosi sędziego o zgodę na zadawanie pytań, prawnik może reprezentować Państwa w sądzie.

Komisja Pomocy Prawnej zapewni Państwu prawnika bezpłatnie. Prokurator oskarżający zajmujący się Państwa sprawą zorganizuje to dla Was. Prawnik ten spotka się z Wami zanim obrona złoży wniosek o zadawanie Państwu pytań i będzie w sądzie, kiedy sędzia poinformuje obronę o tym, czy mogą Państwa przesłuchać.

Jeśli sędzia udzieli pozwolenia na zadawanie Państwu pytań, Wasz prawnik nie może Was reprezentować podczas samego przesłuchania. Sędzia może jednak postarać się, aby w trakcie przesłuchania obrona nie przekraczała granic wyznaczonych przez sąd.

24. Czy kiedy składam zeznania moje imię zostanie ujawnione publicznie?

Ogólnie nie można ukrywać swojej tożsamości podczas składania zeznań, ponieważ Konstytucja Irlandii mówi, że wszystkie sprawy muszą odbywać się jawnie, jeśli prawo nie ustanowi wyjątku.

Do wyjątków należą między innymi:

- gwałt i niektóre sprawy przestępstw na tle seksualnym;
- sprawy, gdzie oskarżony nie ukończył 18 roku życia.

W tych przypadkach, rozprawa odbywa się bez udziału publiczności. Oznacza to, że przeważnie na sali rozpraw obecne są tylko osoby bezpośrednio związane ze sprawą.

Dziennikarze mogą być na sali rozpraw, ale w przypadku procesów odbywających się bez udziału publiczności nie mogą oni podawać nazwisk osób oskarżonych ani ofiar, nie mogą też pisać niczego, co mogłoby pomóc ludziom w poznaniu ich nazwisk. Dziennikarz, który złamie te zasady jest winny przestępstwa karnego.

25. Czy nazwisko osoby oskarżonej zostanie ujawnione publicznie?

Jest to skomplikowane zagadnienie i nie mamy tu możliwości w pełni przedstawić przepisów prawa w tej kwestii.

W niektórych sprawach nazwisk w ogóle nie można ujawnić. Na przykład, w przypadku gwałtu, osoba oskarżona ma prawo do nie upubliczniania swojego nazwiska dopóki nie zostanie uznana za winną. Oznacza

to, że przed wydaniem werdyktu nie można powiedzieć nic, co pozwoliłoby na identyfikację oskarżonego. Nie można ujawnić tożsamości osoby oskarżonej, która została uznana za niewinną.

Jeśli osoba oskarżona została uznana za winną, niektóre ofiary mogą chcieć, żeby jej nazwisko zostało ujawnione. Jednak często, gdy ujawnia się nazwisko winnego, tożsamość ofiary również staje się wiadoma. Pomimo tego, niektóre ofiary decydują, że chcą, by osoba winna została wymieniona z nazwiska. Jeśli chcą Państwo, by tak się stało, należy o tym powiedzieć prokuratorowi oskarżającemu w sądzie.

Jeśli są Państwo osobą poszkodowaną, należy dokładnie się zastanowić, co ujawnienie nazwiska strony winnej będzie oznaczało dla Państwa, Waszej rodziny i Waszej przyszłości, zanim zdecydujecie się to uczynić. Może warto uzyskać w tej sprawie własną poradę prawną.

26. Jeśli jestem ofiarą przestępstwa, w jaki sposób sędzia i ława przysięgłych dowiedzą się o tym, jaki wpływ wywarło na mnie to przestępstwo?

To ważne, by sędzia, w momencie podejmowania decyzji o wymiarze kary, wiedział/a, jaki wpływ dane przestępstwo wywarło na ofierze. W sprawach dotyczących przestępstw na tle seksualnym albo przestępstw z użyciem przemocy sędzia może poprosić o oświadczenie o wpływie przestępstwa na ofiarę, po tym jak ława przysięgłych uzna oskarżonego winnym. Oświadczenie to opisuje, jak przestępstwo wpłynęło na Państwa i jakie skutki nadal na Was wywiera.

27. Jeśli jestem ofiarą, czy mam prawo do otrzymania odszkodowania?

W świetle prawa, mogą Wam przysługiwać pieniądze za osobiste uszkodzenia ciała albo za utratę zarobków, których Państwo doświadczyli z powodu tego przestępstwa. Są jednak pewne limity:

- Leży to w gestii sędziego, by nakazać osobie uznanej za winną zapłacenie Państwu.
- Sędzia musi najpierw sprawdzić, czy dana osoba jest w stanie Państwu zapłacić. Jeśli na przykład jest to osoba bezrobotna, sędzia może nie widzieć sensu w nakazaniu jej, by Państwu zapłacić.
- Kwota pieniędzy, którą Państwo dostaną nie może być wyższa niż kwota, którą moglibyście uzyskać z roszczenia cywilnego w tym samym sądzie.

Trybunał ds. Rekompensat dla Ofiar Przestępstw może wypłacić odszkodowanie za utratę zdrowia, będącą bezpośrednim skutkiem przestępstwa z użyciem przemocy (dane kontaktowe str. 28).

Apelacja od wyroku w sprawie karnej

28. Czy oskarżony może apelować od wyroku wydanego przez sędziego?

Tak, osoba oskarżona ma prawo apelować od wyroku.

Jeśli proces miał miejsce w Sądzie Rejonowym, oskarżony może:

- apelować o zatarcie skazania albo od wyroku do Sądu Okręgowego;

- oraz mieć całą ponowną rozprawę, co oznacza, że musieliby Państwo znowu udać się do sądu w charakterze świadka.

Jeśli proces miał miejsce w Sądzie Okręgowym, Głównym Sądzie Karnym albo Specjalnym Sądzie Karnym, oskarżony może apelować od wyroku w Sądzie Apelacyjnym. W tym sądzie:

- Sędzia Sądu Najwyższego i dwóch sędziów Wysokiego Trybunału zasiadają razem, by wysłuchać apelacji.
- Sędziowie czytają odpis protokołu sądowego z pierwotnego procesu zamiast jeszcze raz wysłuchiwać zeznań.

Zazwyczaj, jeśli osoba oskarżona poszła do więzienia, musi ona pozostać w więzieniu w czasie oczekiwania na przekazanie sprawy do Sądu Apelacyjnego.

29. Czy DPP może apelować od wyroku?

Tak, DPP może apelować od wyroku, ale tylko jeśli proces miał miejsce w Sądzie Okręgowym, Głównym Sądzie Karnym albo Specjalnym Sądzie Karnym. DPP nie może apelować od wyroku Sądu Rejonowego.

DPP może poprosić Sąd Apelacyjny o rewizję wyroku, jeśli uważa, że jest on „zbyt łagodny” – innymi słowy, zbyt lekki bez wyraźnego powodu. DPP musi poprosić o rewizję wyroku w ciągu 28 dni od momentu ogłoszenia wyroku przez sędziego. W niektórych sprawach, DPP może złożyć wniosek o więcej czasu na ubieganie się o rewizję, jednak nie więcej niż 56 dni od daty ogłoszenia wyroku.

30. Kto może prosić DPP o apelację od zbyt łagodnego wyroku?

W świetle prawa, mogą Państwo prosić DPP o apelację od wyroku, jeśli jesteście:

- ofiarą przestępstwa;
- członkiem rodziny ofiary przestępstwa;
- lekarzem, prawnikiem lub pracownikiem społecznym działającym w imieniu klienta.

31. W jaki sposób sędziowie sądu apelacyjnego dokonują rewizji wyroku?

Sędziowie Sądu Apelacyjnego przeczytają pisemny zapis przebiegu procesu, by zrozumieć powody, dla których sędzia procesowy wydał określony wyrok. Uznają, że wyrok jest „zbyt łagodny” tylko, jeśli stwierdzą, że sędzia procesowy popełnił błąd od strony prawnej.

Apelacja jest możliwa tylko w niewielu sprawach.

Jak skontaktować się z Biurem DPP

Office of the Director of Public Prosecutions

(Biuro Dyrektora Urzędu Oskarżyciela Publicznego)

14-16 Merrion Street

Dublin 2

Tel.: (01) 678 9222

Faks: (01) 661 0915

Strona internetowa: www.dppireland.ie

Chief Prosecution Solicitor

(Główny Prokurator Oskarżający)

Solicitors Division (Wydział prokuratorski)

Office of the Director of Public Prosecutions

(Biuro Dyrektora Urzędu Oskarżyciela Publicznego)

90 North King Street

Smithfield

Dublin 7

Tel.: (01) 858 8500

Faks: (01) 858 8555

Strona internetowa: www.dppireland.ie

Lokalni Prokuratorzy Państwowi

Dane kontaktowe każdego z lokalnych prokuratorów państwowych w całym kraju dostępne są w naszym biurze pod numerem telefonu (01) 678 9222 oraz na naszej stronie internetowej: www.dppireland.ie.

Inne przydatne dane kontaktowe

Crime Victims Helpline

(Linia Pomocy dla Ofiar Przestępstw)

Tel.: 1850 211 407

SMS: 085 133 7711

E-mail: info@crimevictimshelpline.ie

Strona internetowa: www.crimevictimshelpline.ie

Służby wsparcia dla ofiar

Mogą Państwo zadzwonić pod numer Linii Pomocy dla Ofiar Przestępstw (patrz: wyżej) w sprawie danych na temat służb wsparcia sądowego oraz pomocy ofiarom przestępstw.

Courts Service (Służby sądowe)

Information Office (Biuro informacji)

Phoenix House

15/24 Phoenix Street North

Smithfield

Dublin 7

Tel.: (01) 888 6000

Faks: (01) 873 5250

Strona internetowa: www.courts.ie

Department of Justice and Law Reform

(Ministerstwo Sprawiedliwości i Reformy Prawa)

94 St. Stephen's Green

Dublin 2

Tel.: (01) 602 8202

Faks: (01) 661 5461

Strona internetowa: www.justice.ie

Obecność w sądzie w charakterze świadka

Biuro Dyrektora Urzędu Oskarżyciela Publicznego

**Commission for the Support of Victims of Crime
(Komisja ds. Wsparcia Ofiar Przestępstw)**

Department of Justice and Law Reform

(Ministerstwo Sprawiedliwości i Reformy Prawa)

51 St. Stephen's Green

Dublin 2

Tel: (01) 602 8661

Fax: (01) 602 8634

Strona internetowa: www.victimsofcrimeoffice.ie

www.csvc.ie

Criminal Injuries Compensation Tribunal

(Trybunał ds. Rekompensat dla Ofiar Przestępstw)

13 Lower Hatch Street

Dublin 2

Tel.: (01) 661 0604

Faks: (01) 661 0598

Legal Aid Board

(Komisja Pomocy Prawnej)

Quay Street

Cahirciveen

Co. Kerry

Tel.: (066) 947 1000

Faks: (066) 947 1035

Strona internetowa: www.legalaidboard.ie

Jak zorganizowany jest Urząd DPP

Indeks

Apelacja od wyroku	32
Komisja Pomocy Prawnej	20, 28
Księga Dowodowa	12
Linia Pomocy dla Ofiar Przestępstw	17, 27
Lokalni Prokuratorzy Państwowi	8, 26
Ława przysięgłych	14
Odpis protokołu sądowego	19
Oświadczenie o wpływie przestępstwa na ofiarę	22
Oświadczenie świadka	8
Przestępstwa podlegające oskarżeniu publicznemu	10
Rewizja sprawy	16
Spotkanie przedprocesowe	18
Trybunał ds. Rekompensat dla Ofiar Przestępstw	23, 28
Videolink (wideokonferencja)	19
Werdykt	15
Wezwanie do sądu w charakterze świadka	12
Wydatki świadków	17
Wyrok	23
Występki	9
Zadawanie pytań stronie przeciwnej	14
Zeznanie pod przysięgą	13